

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı**

tarafından Anayasanın 98 ve İç

Tüzüğü 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nejla DEMİR

Ağrı Milletvekili

Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) tarafından hazırlanarak kamuoyuyla paylaşılan ve 1 Ocak 2026 – 2 Şubat 2026 tarihleri arasında Türkiye'nin birçok ilinde Rojava'ya yönelik saldırıları protesto etmek amacıyla gerçekleştirilen eylemlere ilişkin rapor, temel hak ve özgürlükler bakımından son derece ağır ve kaygı verici bulgular içermektedir. Rapora göre söz konusu süreçte en az 842 kişi gözaltına alınmış, 118 kişi tutuklanmış, 106 kişi gözaltı sürecinde darp ve kötü muameleye maruz kalmıştır. Daha da çarpıcı olan ise, bu kişiler arasında en az 99 çocuğun gözaltına alınmış olması ve en az 25 çocuğun tutuklanmış bulunmasıdır.

Raporda yer alan tespitler, gözaltı ve tutuklama işlemlerinin şiddet içermeyen, barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katılım gerekçesiyle gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, Anayasası'nın 34. maddesi ile güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının, aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. ve 11. maddeleri kapsamında korunan ifade ve örgütlenme özgürlüğünün açık ihlali anlamına gelmektedir.

Özellikle çocuklara yönelik uygulamalar hem ulusal mevzuat hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler açısından ağır ihlal iddiaları içermektedir.

Raporda çocuklara yönelik gözaltı, tutuklama ve kötü muamele uygulamalarının, çocuğun üstün yararı ilkesinin sistematik biçimde ihlal edildiğini ortaya koymaktadır. Çocukların, yetişkinlerle aynı koşullarda gözaltına alındığı, ters kelepçe ve fiziksel şiddete maruz bırakılmış, “çocuk adalet sisteminin koruyucu ve onarıcı yaklaşımı tamamen göz ardı edilmiştir.” Çocukların gözaltına alınması, darp edilmesi, ters kelepçe uygulanması ve tutuklanması; Türkiye'nin de taraf olduğu Çocuk Koruma Kanunu, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve çocuk adalet sisteminin temel ilkeleriyle açıkça çelişmektedir.

Ayrıca çok sayıda ilde valilikler tarafından alınan geniş kapsamlı eylem ve etkinlik yasaklarının, orantılılık, gereklilik ve hukuka uygunluk kriterlerini aşarak keyfi uygulamalara yol açmaktadır. Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) yaptığı açıklamaya göre; “Raporda yer alan vakalar, suç ve cezaların kanuniliği ilkesinin açık biçimde ihlal edildiğini göstermektedir. Barışçıl eylemlere katılım, basın açıklaması yapmak, slogan atmak ya da pankart taşımak gibi anayasal haklar, hukuki dayanağı olmayan biçimde ‘örgüt propagandası’, ‘kanuna aykırı toplantı’ ya da ‘görevli memura direnme’ suçlamalarına konu edilmiştir. Suçun unsurları oluşmadan, soyut ve geniş yorumlara dayalı isnatlarla özgürlük kısıtlayıcı tedbirlerin uygulanması, ceza hukukunun temel ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Bu durum, Kürt meselesi bağlamında hukukun siyasal amaçlarla araçsallaştırıldığını ve Rojava’daki gelişmelerle bağlantılı olarak Türkiye’de muhalif her sesin kriminalize edildiğini göstermektedir.”

Raporda açıkça ifade edilen hak ihlalleri, bireysel ihlallerin ötesinde, ifade özgürlüğü, toplanma hakkı ve çocuk hakları bakımından ihlal ve ihmallere işaret etmektedir. Bu nedenle iktidarın, söz konusu raporda yer alan iddialara ilişkin sorumlular hakkında etkili soruşturmalar yürütmesi ve benzer ihlallerin tekrarının önüne geçecek somut tedbirleri kamuoyuyla paylaşması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) tarafından hazırlanan raporda ifade edilen 842 gözaltı ve 118 tutuklama iddiası doğru mudur? Doğru ise bu gözaltı ve tutuklanmalara ilişkin il ve ilçe bazlı dağılım nedir?
2. Raporda yer aldığı üzere barışçıl protesto ve basın açıklamalarına katılan kişilere yönelik gözaltı ve tutuklama kararları verildiği iddiası doğrudur mu?
3. Raporda belirtilen çocuklara yönelik gözaltı, darp ve tutuklama iddialarıyla ilgili herhangi bir soruşturma açılmış mıdır?
4. Gözaltına alınan çocukların yetişkinlerle birlikte tutulduğu ve çocuk adalet sistemi ilkelerinin hiçe sayıldığı yönündeki iddialar doğru mudur?
5. Gözaltı sırasında darp, ters kelepçe, tehditle gözdağı verme gibi eylemlere maruz kaldığını belirten kişilerin beyanları resmi soruşturma süreçlerine yansımış mıdır? Varsa bu tür iddialarla ilgili kaç soruşturma açılmıştır ve ne aşamada?
6. Barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yasaklanması ve bu kapsamda valilikler tarafından alınan yasak kararlarının hukuki temeli nedir?